

LIETUVOS APLINKOS APSAUGOS SISTEMOS DARBUOTOJŲ PROFESINĖ SĄJUNGA

Nacionalinio pareigūnų profesinių
sajungų susivienijimo narė

Lietuvos Respublikos aplinkos ministriui
Kęstučiui Trečiokui
A.Jakšto g. 4, LT-01105, Vilnius

Identifikavimo kodas 302623077;
V. Mykolaičio - Putino g. 5, Vilnius, LT-03106;
el.p. info@pareigunai.lt;
tinklapis www.pareigunai.lt, www.aplinkos-profsajunga.lt
tel. (8 5) 271 61 18, (8 671) 98974
faks. (8 5) 2123273
ats. sąskaita LT 04 5016 2000 1400 0646, Pareigūnų
kredito unija

2014-09- 16 Nr. 52-56/14)

DĖL REAGAVIMO Į APLINKOSAUGINIUS PRANEŠIMUS VISĄ PARĄ

Lietuvos aplinkos apsaugos sistemos darbuotojų profesinės sajungos (toliau - LAASDPS) atstovai, pagal susitarimą su Aplinkos ministerija, kartu su Aplinkos ministerijos, Valstybinės aplinkos apsaugos tarnybos ir Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento atstovais šių metų rugpjūčio 23-24 dienomis apsilankė Estijos aplinkos apsaugos inspekcijoje. Per ganėtinai trumpą vizito laiką Lietuvos delegacijai pavyko išsiaiškinti daug svarbių klausimų, patirti, kaip veikia daugelį metų Estijoje funkcionuojanti reagavimo į aplinkosauginius pranešimus sistema trumpuoju telefono numeriu 1313.

Pridedame informaciją apie vizito Estijoje metu gautas žinias, kurios, mūsų manymu, bus naudingos kuriant Aplinkos ministerijoje reagavimo į pranešimus ištisą parą sistemą.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, prašome Jūsų artimiausiu metu surengti susitikimą su LAASDPS atstovais ir aptarti Aplinkos ministerijoje rengiamą įsakymo projektą „Dėl laiko, kada aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas turi būti pasirengęs vykdyti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, nustatymo, pranešimų, susijusių su aplinkos apsaugos įstatymų pažeidimais, priėmimo, perdavimo ir reagavimo į juos tvarkos aprašo“ patvirtinimo.

Apie Jums priimtiną susitikimo vietą ir laiką prašytume mus informuoti el. paštu arba telefonu.

PRIDEDAMA: Informacija apie Estijos aplinkos apsaugos inspekciją (EAAI) ir aplinkosaugos trumpąjį telefoną 1313, 5 lapai.

Pagarbiai
Pirmininkas

Vaidas Laukys

Vaidas Laukys
Lietuvos aplinkos apsaugos sistemos darbuotojų
profesinės sajungos pirmininkas

INFORMACIJA apie Estijos aplinkos apsaugos inspekciją (EAAI) ir aplinkosaugos trumpąjį telefoną 1313

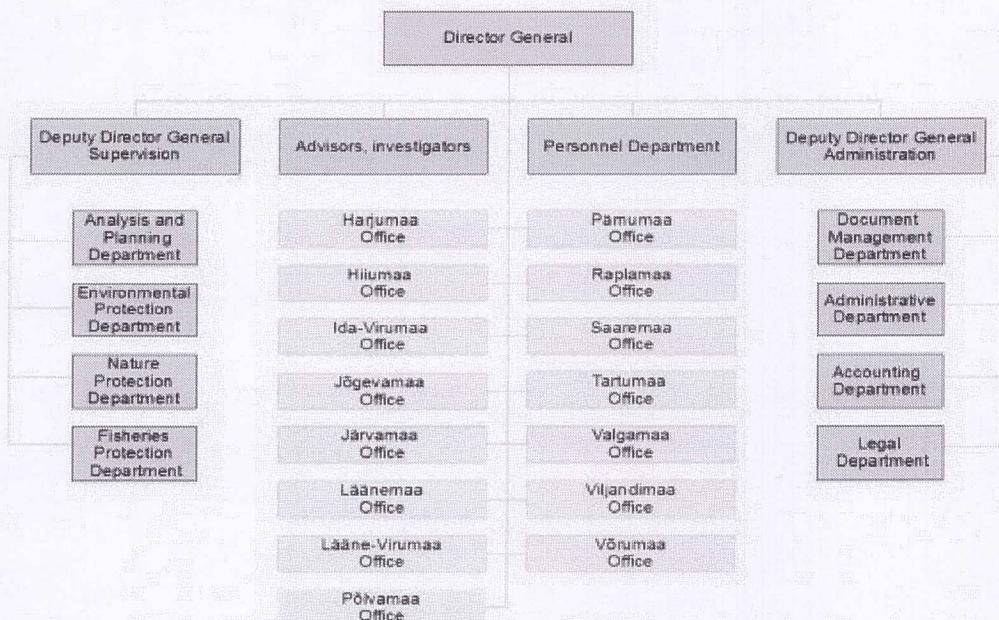
Aplinkos apsauga

Estijos AM sudėtyje yra šeši aplinkos apsaugos departamentai (EAAD) ir viena aplinkos apsaugos inspekcija (EAAI).

EAAD pagrindinės funkcijos yra išduoti leidimus, licencijas, derinti projektus ir kt. Joje dirba apie 460 darbuotojų.

EAAI struktūra ir veikla

EAAI pagrindinė funkcija vykdyti aplinkos apsaugos kontrolę visoje Estijos teritorijoje įskaitant vidaus vandenis ir Baltijos jūrą.

Struktūriniai padaliniai

Reikia paminėti, kad prieš keletą metų EAAI buvo suskirstyta į keturis departamentus ir centrinį aparatą.

Šiuo metu EAAI sudaro savo centrą Taline ir 15 regioninių įstaigų (biuru). Viename biure paprastai yra nuo 6 iki 9 darbo vietų, tik keturiuose regionuose jis yra dviženklis.

EAAI dirba apie 230 darbuotojų. Tame tarpe apie 60 darbuotojų inspekcijos centrinėje įstaigoje.

Regioniniuose biuruose (ivairiose aplinkos apsaugos kontrolės srityse bespecializuojančiu) inspektorų yra 142 (apie 70 % nuo visų EAAI dirbančiųjų skaičiaus).

Kasdieninė aplinkos apsauga yra vykdoma regioninėse įstaigose. EAAI gamtos apsaugos departamentas, aplinkos apsaugos departamentas ir žuvininkystės apsaugos departamentas koordinuoja pagrindines veiklas, konsultuoja ir kuruoja inspektorius regionuose.

Inspekcijos sudėtyje nėra buhalterijos. Buhalterinę apskaitą vykdo kita valstybinė centralizuotos buhalterinės apskaitos įstaiga. Yra tik ūkio specialistas, kuris rūpinasi priemonių ir prekių užsakymu.

EAAI yra institucija, sprendžianti aplinkosaugos pažeidimus, o nuo 2011-09-01 taip pat atlieka tyrimus baudžiamosiose bylose. Centre dirba kriminalinis skyrius iš 6 darbuotojų. Jie yra ne aplinkos apsaugos specialistai, o kriminalistai.

Paramos paslaugos teikiamos teisės, personalo, administravimo, apskaitos, dokumentų valdymo, analizės ir planavimo departamento centre.

EAAI kompetencijos sritys:

- Aplinkos apsauga - aplinkos oras, nuotekos, vanduo, žemės gelmės, radiacija ir t.t.
- Gamtos apsauga - miškai, CITES ir natūralios gamtos išsaugojimas.
- Žuvininkystės apsauga – visos su žuvies naudojimu susijusios sritys.

EAAI prioritetai:

- Nuotekų valymo įrenginiai.
- Kasyba.
- Pavojingos atliekos.
- Vandens telkiniai tvenkiniai.
- Gamintojų atsakomybė / gamybos kokybė.

1313 istorija ir veikla

Dar nuo 1990 metų buvo pradėta galvoti apie centralizuotą sistemą reagavimui į aplinkosauginius pranešimus. Tačiau šis procesas buvo spontaniškas, nereguliuotas.

Nuo 2000 buvo įgyvendintas vieno telefono 1313 projektas aplinkosaugos pranešimams visą parą fiksuoti. Pirminis tikslas buvo registratorių grįžtančius iš žvejybos laivus, jų laimikį, taip pat ir išplaukiančią laivų kontrolei. Tačiau būdavo priiminėjami ir pranešimai apie aplinkosauginius pažeidimus.

Iš pradžių budėdavo 6-7 operatoriai (EAAI darbuotojai) prie telefono ir registratorių pranešimus nuo 17 iki 8 val. ir savaitgaliais bei švenčių dienomis.

Svarbius pranešimus operatoriai perduodavo budinčio ekipažo regionuose inspektoriams, kurie reaguodavo ir patikrindavo informaciją įvykio vietoje. Ekipažai sudaryti iš dviejų inspektorų. I ekipažą paprastai būdavo skiriami skirtinį sričių specialistai, kad kuo platesnį spektrą žinių būtų galima panaudoti. Už ši papildomą darbą jų atliekantys darbuotojai gaudavo priedą prie atlygio. 1313 pranešimai skirstomi į dvi kategorijas: inspekcijos kompetencijos sritis ir kitos, kurios perduodamos pagal kompetenciją kitoms įstaigoms.

1313 pranešimų statistika:

- 2001 m. priimta 2357 pranešimų;
- 2006 m. – 8220 pranešimų;
- 2013 m. – 30607 pranešimų.

2006 metais kilo mintis 1313 pranešimų priėmimo funkciją perduoti valstybinei įstaigai Pranešimų centru. Šios idėjos priežastys:

- nepakako inspekcijos turimų techninių priemonių efektyviam pranešimų priėmimui ir apdorojimui,
- operatoriai – vietiniai inspektorai – buvo per daug apkrauti darbu, dėl papildomo didelio krūvio jų veikla buvo sunkiai suderinama su jų tiesioginėmis pareigomis.

2008 metais buvo pradėtas 1313 pranešimų priėmimo funkcijos perdavimas, kuris užtruko apie

metus laiko. 2009-05-01 ši funkcija pradėjo veikti Pranešimų centre. Tam buvo ganetinai ilgai ruošiamasi, pasamdyta firma, kuri atliko pranešimų analizę ir parengė pranešimų nuorodas, kitaip sakant jų klasifikatorių. Tai yra virš 120 įvairių pranešimų variantų, tam, kad operatoriams, kurie nėra aplinkosaugos specialistai, būtų paprasčiau priimti sprendimą dėl pranešimo įvertinimo ir priskyrimo vienam ar kitam svarbumo laipsniui. Žemiau pateikiamas klasifikatoriaus pavyzdys:

Field	Priority	Classifier	Sub-classifier	Case	Description	What has to be asked	Has to be forwarded			Branch	Additional remarks	
							Authority	Additional info	Contacts			
Metsaöigu snormid	Tava	Pölenq	Tulekahju	Kulupölenq	Tulekahju alia 5 ha mitte-metsamsal ERA ND; kui on arvatas süüdlane sündmuskohal, siis on Prioriteetsus KIIRE ja teate kuuluvus KKI; Häirekeskusele edestamine alati KIRE	Tulekahju asukoht (maakond, vald, metskond, küla, asukoht objektside suhtes); pölengu hinnanguline pindala; mis põleb (külu, mets), milal avastati, lämstik pölenugu kohas (tuule tugevus ja suund, sademed), kas paatseenteenust on pölenust teadlik. Võimalusel küsida teatajalt nime ja kontaktandmeid	Häirekeskus		112	Väline		Kui on 112-it tulnud, ei teataata 112-le
Metsaöigu snormid	Tava	Pölenq	Tulekahju	Tulekahju metsas	Tulekahju metsas alia 1 ha. Erand, kui arvatas süüdlane on sündmuskohal, siis prioriteetsus KIIRE.	Tulekahju asukoht (maakond, vald, metskond, küla, asukoht objektside suhtes); pölengu hinnanguline pindala; mis põleb (külu, mets), milal avastati, lämstik pölenugu kohas (tuule tugevus ja suund, sademed), kas paatseenteenust on pölenust teadlik. Võimalusel küsida teatajalt nime ja kontaktandmeid	Häirekeskus KKI	KKI maakonna kontakttelefonile	112	KKI	Loodus	Kui on 112-it tulnud, ei teataata 112-le
Loomastik u ja loomakaitse	Kire	Loom	Suuruluk	Suuruluk linnas	Suuruluk sattunud linna, asulasse	Looma liik ja täpne asukoht, milal nähti, looma seisund; millises keskkonnas suuruluk on (pargis, aedlinnas, kõrgõhonestusega ja tihe õdamäe liiklusega piirkonnas); võimalusel küsida teatajale nime ja kontaktandmeid	Keskonnakaamet Häirekeskus	Kui loom vajab ravi, siis tulub tasavilade Keskkonnaameti tehnikut. Kui on vaja abi uluki linnast/asulast välja juhitmisel või viimisel siis Häirekeskust Suure suuruluki (põder, hirv, metskits, ilves, karu, metsiiga) Puhul Häirekeskusele	112	Väline		Jahiliukute loetelu Keskonnaministri 9. oktoobri 2002. a määrus nr 59. Metsktsed elutsedad looduslike ilmaga linnaservades (näit. Kloostrimetsas) ja see on normaaine

Šiuo metu pranešimų centre 1313 linija pranešimai priimami, regiszruojami el. priemonėmis (kaip rodoma paveikslėlyje) ir automatiškai perduodami regionų biurams.

The screenshot shows a web-based reporting system with the following interface elements:

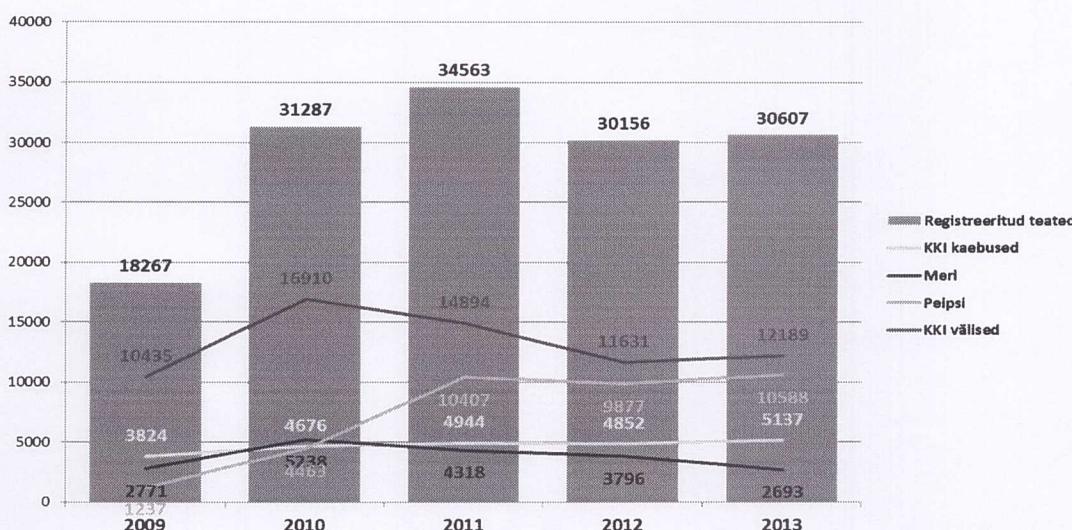
- Header:** KAEBUSED, MERI, PEIPSI, ARUANNE, ANOMED, LINGID, ABINFO, STATISTIKA, TEAVITAMINE, KASUTAJAD, KLASS.
- Top navigation:** TOOS, BUS, ADMIN.
- Section title:** KAEBUSTE REGISTER.
- Form fields:**
 - User login: Vajalikud logid, Abenro, Logid, Sisus Logi. ID 218933, Selvestus.
 - Status: TOOS.
 - Date range: Lisas: Muutus: Lõpp: Kõne Aeg: [calendar icon].
 - Filter: Liik: KAEBUS, Aste %.
 - Priority: Prioriteet: TAVA.
 - Subject: Juhturm %, Alamiks %, Tegevus %, Vaidkond %.
 - Contact details: Nimi, Perenimi, Telefon, Meilielet, Email, Aadress, Tagasiside.
 - Address: Aadress, Saja.
 - Markus: Märkus.
 - Inspector: Inspektor %.
 - Action buttons: Tühista, Kontrolli, Sisesta.

Jeigu pranešimas nėra skubus, tai jis fiksuojamas programoje ir dėl jo tolimesnio vykdymo ir priskyrimo konkrečiam inspektoriui sprendžia regiono vadovas prasidėjus kitai darbo dienai. Jis nurodo inspektoriui konkrečią užduotį ir jos įvykdymo terminą. Jeigu pranešimas yra svarbus, tai apart jo fiksavimo, operatorius tiesiogiai susisiekia su inspektoriumi ir informuoja apie jo svarbą. Trečias atvejis yra krizinis, kai būtina išin skubiai reaguoti ir apie tai informuojami aukščiausiai EAAI pareigūnai centre, kurie tokiu atveju koordinuoja įvykių eigą (Pvz.: 2013 m. buvo apie 70 tokiu pranešimų). Bet kuriuo atveju pranešimų registravimo programoje OKAS būna įvedama visa su

pranešimu susijusi informacija, išskaitant patikrinimo aktą, iki bus užbaigtas tyrimas.

Šiuo metu Pranešimų centre 1313 dienos metu operatoriaus funkcijas atlieka ir pranešimus priima 2 darbuotojai, naktį – 1. Pamainos keičiasi kas 12 val. Visi pokalbiai įrašomi ir saugomi, naudojama šiuolaikinė pažangji technika, programos.

Žemiau nurodytoje statistikoje matome rausva spalva pažymėtus pranešimus (vnt.) pagal atskirus metus, o geltona linija nurodo pranešimų skaičių perduotą inspektoriams regionuose, žalia – pranešimai apie keliuose žuvusius ar sužeistus žvėris, ar kiti ne su inspektoriu veikla susiję pranešimai, šviesiai mėlyna – pranešimai iš laivų ežeruose, tamsiai mėlyna – iš laivų jūrose.

Statistiškai pranešimų padažnėja pavasarį ir rudenį. Paros bėgyje dažniausiai pranešama nuo 10 iki 17 val.

Svarbūs 1313 reagavimo ir administravimo aspektai

Kai skambina 1313 operatorius budinčiam pareigūnui ir jis nespėja atsilipti, tai per 15 min. pastarasis turi atskambinti operatoriui. Tuo tarpu operatorius skambina kitam budinčiam porininkui arba regiono vadovui.

Inspektorius sprendimą dėl reagavimo į pranešimą priima vadovaudamas patvirtinta instrukcija – pažeidimų klasifikatoriumi (joje apibūdinta virš 120 skirtinė situacijų ir reagavimų į jas instrukcija).

Jeigu nutarta, kad reikia **išvykti** į įvykio vietą, tai **išvykti** reikia kuo skubiau, bet ne vėliau kaip per 30 min.

Reagavimas vyksta ekipažuose po du pareigūnus. Jų būdravimo laikas nurodomas grafikuose, kurie pateikiami 1313 operatoriams.

Priklausomai nuo regiono būna tvirtinami grafikai, kur nurodomi būdraujančių pareigūnų mob. Nr. arba būna nurodytas pastovus mob. Nr., kai budintys ekipažai naudojasi vienu budėjimui skirtu mob. Telefonu.

Paprastai grafikai sudaromi taip, kad du pareigūnai budintys poroje dengia savaitę laiko po darbo valandą (išskaitant savaitgalį ir šventines dienas). Tačiau pasitaiko, kad budėjimai būna ir dvi savaites. Yra nustatytas maksimalus budėjimo valandų skaičius – 250 val. per mėn.

Už papildomą darbą – būdravimą – mokamas 10 proc. priedas už kiekvieną būdravimo valandą, skaičiuojamas nuo valandinio darbo užmokesčio. Jeigu gaunamas pranešimas ir išvykstama ji tikrinti, tada būdravimo laikas stabdomas ir vadovaujantis Darbo kodekso reikalavimu taikomas 1,5 koeficiente darbo užmokesčis už viršvalandinį darbą. Atitinkamai elgiamasi ir su naktiniu darbu. Kai grįžtama iš įvykio vietas vėl skaičiuojamas būdravimo laikas.

Vidutinis EAAI inspektorius atlyginimas yra apie 1000 eurų (bruto) per mėnesį. Atlyginimai svyruoja nuo inspektorų kvalifikacijos (nurodoma Eur (bruto)):

nuo 800 iki 950 inspektorui;
nuo 946 iki 1155 vyresn. inspektorui;
nuo 1156 iki 1260 vyr. inspektorui;
nuo 1600 iki 1800 regiono vadovui.

Pradedančiam inspektoriui pirmus keturis mėn. yra taikomas bandomasis laikotarpis, kurio metu jis mokosi įgūdžių ir gauna 700 Eur per mėnesį. Po to, kai jo kandidatūra patvirtinama, jis gauna 800 Eur atlyginimą per mėn.

Atkreiptinas dėmesys, kad inspektorius būdraudamas kas mėnesį gali papildomai uždirbti (skaičiuojant nuo vidutinio atlyginimo 1000 Eur per mėn.) apie 75 Eur, kai būdrauja savaitę. Jeigu būdravimo metu tenka išvykti į pranešimą, tai papildomos pajamos gali būti dar didesnės.

Apie išvykimus į įvykio vietą paprastai pranešama regiono vadovui kitą darbo dieną. Pažymėtina, kad Estijoje taip pat privalu laikytis paros ir savaitės nepertraukiamo darbo laiko terminų. Jeigu kyla klausimų dėl darbo laiko normų viršijimo, ligos atvejis ar kitokie būtiniai būdravimo grafikus įtakojantys veiksnių, iš anksto informuojamas regiono vadovas. Jis priima sprendimus dėl pakeitimų ir informuoja 1313 operatorius.

Tarnybiniai automobiliai aprūpinti reikiama įranga: kompiuteris, spausdintuvas, internetas, skeneris, navigacija, fotokamera.

Lėšos, reikalingos būdravimo funkcijai užtikrinti, planuojamos atsižvelgiant į vidutinį metinį panaudotų lėšų dydį ankstesniais metais. Esminių problemų šioje vietoje neturi. Finansavimas užtikrintas.

Už 1313 operatorių darbą ir šios funkcijos administravimą, kaip už paslaugą, EAAI moka Pranešimų centrui apie 130 tūkst. eurų per metus.